

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

«ΙΣΒΟΡΟΣ»

έντυπο επικοινωνίας
και ενημέρωσης
των απανταχού
Αμαραντιωτών

Περιοδική έκδοση
Μάρτιος 2001 -
Τεύχος 5ο

« Τιμής ένεκεν »

Περιεχόμενα

2001... Ευχές και Μηνύματα	3-5
Η τιμή του περιοδικού	5
Εκδηλώσεις και έργα «Π.Σ.»	6
Ο «Π.Σ.» και τα δικαιώματα των κατοίκων	6-7
Γάμος στον Αμάραντο. Ν. Γκούντου	8-11
Η κοπή της πίτας της «Αδελφότητος» Σημειώσεις.	11-16
Ο χορός της Παν/κης	17
Γιορταστικό Αποκρεάτικο Αντάμωμα. Ν. Γκουντουβά	18-20
Σημειώσεις, περιοδικού	20
Τζιουτζιουνίδια 2001. Σταύρου Κούκη.	21-25
Σημείωση περιοδικού	24
Απαντητική επιστολή του κ. Αγαθ. Πολίτη	26-27
Ανταπάντηση	27-29
Κοινωνικά	29-30
Οι άνθρωποι του χωριού μας	31
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ	32

Φωτογραφία εξωφύλλου: Από το Γάμο του Κων/νου Ντάψη και της Πολυξένης Γιαννάτη-Ντάψη. Διακρίνονται, αρισ. ο Θεόδωρος Ντάψης, ο Ιωάννης Ντάψης, στο μέσον ο Λεωνίδας Ντάψης, δεξιά η Χαρίκλεια Ντάψη, η Πολυξένη, η Ελένη, ο σύζυγός της Δ. Δούμας, η Αναστασία, η Σοφία, η Ανθούλα και τα παιδιά της Πολυξένης. (Τη φωτ. ευγενώς προσέφερε ο κ. Παν. Ι. Κούκης).

- Τα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα θέσεις και απόψεις του περιοδικού, ούτε και οι συμμετέχοντες στο περιοδικό είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις απόψεις του.
- Για τα ανυπόγραφα, την ευθύνη φέρνει η διεύθυνση του περιοδικού.
- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση και η μετάδοση όλου ή μέρους της έκδοσης, κατόπιν αδείας του εκδότη ή εφόσον αναγράφεται η πηγή.

Εκδότης:

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Παναγιώτης Στεφ. Ζακόπουλος

Διεύθυνση: Κρήτης 23 και Χαλκίδος - Κ. Χαλάνδρι Τ.Κ. 15231

Τηλ. (01) 6721822

ή

Αμάραντος Κονίσης ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τ.Κ. 44100 - Τηλ. (0655) 23648

2001 ... ΕΥΧΕΣ ΚΑΙ ΜΗΝΥΜΑΤΑ...!

+ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ

Αγαπητοί συμπατριώται,
Έλαβον μετά χαράς το 4ο τεύχος του
περιοδικού «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ» και σας
συγχαίρω δια την ωραία και επωφελή
έκδοσιν-δείγμα της αγάπης σας προς την
ιδιαιτέραν σας πατρίδα.

Ο Άγιος Θεός να σας ευλογεί.

Καλά Χριστούγεννα! Αίσιον το Νέον
Έτος.

Διάπυρος προς Κύριον ευχέτης
ο Μητροπολίτης, Δρυινουπόλεως, Πωγω-
νιανής και Κονίτσης

ΑΝΔΡΕΑΣ

22.12.2000

+ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ

Αγαπητοί συμπατριώται,

Έλαβον μετά χαρῆς τὸ 4^{ον} τεύχος τοῦ
περιοδικοῦ «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ» ὃ εἰς συγχαίρω δια τὴν
ωραίαν ὃ επωφελή έκδοσιν - δείγμα τῆς ἀγάπης σας
πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν σας πατρίδα. Ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ σας ἐυλογεῖ.
Καλὰ Χριστούγεννα! Αἴσιον τὸ Νέον ἔτος.

Διάπυρος πρὸς Κύριον ευχέτης

Ὁ Μητροπολίτης

440 02 ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΝ

441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ

ΤΗΛ. 0657/22203

ΤΗΛ. 0655/22273

22.12.2000

- «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ-ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ-ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ»

Μαζί με τις ευχές μας θα θέλαμε να σας συγχαρούμε για τις προσπάθειες που καταβάλλετε για την έκδοση του περιοδικού «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ» (ΙΣΒΟΡΟΣ). Ευχόμαστε ο Αϊ Γιώργης του χωριού μας να σας δίνει πάνω απ' όλα υγεία-δύναμη και κουράγιο για να συνεχίσετε αυτή την προσπάθεια και στο μέλλον με τον ίδιο ζήλο και την ίδια επιτυχία.

Φιλικά

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΩΤΗΡ. ΖΙΑΚΟΣ

- ... (προηγούνται οικογενειακές ευχές)

Υγεία-Ευτυχία-Χαρά και δύναμη για δουλειά. Η πορεία του περιοδικού «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ» να συνεχιστεί και να γίνει ακόμα πιο καλύτερο και πλούσιο σε θέματα που απασχολούν το χωριό μας και τους κατοίκους του.

Παναγιώτη· Εύχομαι να βοηθήσω και να προσφέρω και εγώ κάτι για τον Αμάραντο που τόσο Αγαπώ.

Σε χαιρετώ φιλικά **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ**

(Κόρη Γρηγ. Γεωργ. Ζακόπουλου, Άρτα)

- Παναγιώτη·

Σας ευχαριστώ για το περιοδικό και σας εύχομαι Καλές Γιορτές, Ευτυχισμένο το 2001.

Με αγάπη

ΦΑΝΗ Θ. ΚΑΡΑΤΖΗΜΟΥ

(Εγγονή Χαράλαμπου Κ. Ζιάκου-Πάππο Λάμπη).

- Καισαριανή 27-12-2000

Προς: Τον κ. Ζακόπουλο Παναγιώτη
εμπνευστή και εκδότη του
περιοδικού «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ».

Κύριε Ζακόπουλε Παναγιώτη, θερμά συγχαρητήρια για το περιοδικό «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ» που εκδίδετε.

Είναι κάτι το ξεχωριστό, ίσως το μοναδικό απ' όλα τα περιοδικά που έχω διαβάσει.

Σε συγκινεί, σε συναρπάζει, σε αναγεννά και ζωντανεύει μνήμες από τον τόπο και τρόπο ζωής που περάσαμε.

Η παράδοσή μας και ο πολιτισμός μας, βρήκαν επιτέλους το περιοδικό σας για να φρεσκαριστούν, να εκφραστούν και να αναβιώσουν στις καρδιές όλων μας. Καταφέρατε ν' ανοίξετε τις συναισθηματικές μας βρύσες πούχαν στερέψει από την ξηραμένη σε ήθη και έθιμα εποχή μας.

Αυξήσατε τους παλμούς της καρδιάς μας και υγράνατε τα μάτια μας.

Σας αξίζει κάθε έπαινος!

Συνεχίστε, σας παρακαλώ, την ανιδιοτελή προσπάθεια και ανεκτίμητη

πατριωτική προσφορά σας με το ίδιο μεράκι και πάθος. Η οποιαδήποτε πνευματική ή υλική συμμετοχή μας στο πλάτεμα και στέριωμα της γέφυρας που θα ενώνει την ξενιτιά με τον τόπο καταγωγής μας είναι «ΚΑΘΗΚΟΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΟΛΩΝ ΜΑΣ».

Με εκτίμηση
ΤΣΙΑΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Υ.Γ. 1. Θερμά σε ευχαριστώ για την αποστολή του περιοδικού.

Το Τελευταίο (4ο) τεύχος έφθασε αστραπιαίως στην καινούργια μου διεύθυνση. Μεγάλη υπευθυνότητα και ευγένεια.

2. Για το νέο έτος «Χρόνια Πολλά με υγεία και ευτυχία».

«ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΗ ΕΥΧΩΝ».

Οι γραπτές, οι τηλεφωνικές και οι κατ' ιδίαν δεκάδες ευχές σας και μηνύματα, αποτελούν στηρίγματα στο ψυχικό μου θεμέλιο. Είναι η πηγή δημιουργικής δύναμης. Είναι η ώθηση και η πυξίδα για την αταλάντευτη πορεία του «περιοδικού». **Η νέα χρονιά, ο νέος αιώνας, η νέα χιλιετία να φέρουν υγεία, ευτυχία και δημιουργία σε όλους.**

Να επανέλθει ο άνθρωπος στη «**θεία του αποστολή**» στην αλληλεγγύη, στη συμπόνια, στον αυτοσεβασμό, να επαναφέρουμε την **ισορροπία στη φύση** και να περισώσουμε την πλούσια πανίδα και χλωρίδα του τόπου μας. **Είθε κάθε νέα χρονιά, να μας φέρνει πιο κοντά.**

Π.Ζ

Η τιμή του περιοδικού

Από το πρώτο τεύχος είχα ανακοινώσει ότι η τιμή είναι συμβολική. Η επιμονή σας για οικονομική εισφορά είναι πραγματικά συγκινητική. Επιτρέψτε μου όμως ν' αρνηθώ. Το «οικονομικό» σε όποιο βαθμό κι αν υπήρχε αποτέλεσε πολλάκις τροχοπέδη ενός έργου, αιτία δυσμενών σχολίων και καταστροφέας αξιών όπως αυτή της ανιδιοτέλειας.

Δώστε μου τη χαρά, να χαρακτηρίζεται αυτή η προσπάθεια από το μη υλικό κέρδος, από την αξία της φιλαλληλίας και της προσφοράς. Από το υστέρημά μου να προσφέρω στους αγαπητούς χωριανούς την ενημέρωση και επικοινωνία, τη διάσωση της παράδοσης κι έναν κόκκο στην ασπίδα για την άμυνα στις επιθέσεις της αλλοτρίωσης. Η προσπάθεια είναι υπεράνω υλικού και ατομικού συμφέροντος. Από το παρόν τεύχος αφαιρείται και η αναγραφή της τιμής, αντικαθίσταται από το «**τιμής ένεκεν**» ως το πραγματικό και περιεκτικό της αποστολής του περιοδικού. Ευχαριστώ για την κατανόησή σας και τη συνεργασία σας.

Με σεβασμό
Παναγιώτης Στ. Ζακόπουλος

Υ.Σ. Παρακαλώ αν κάποιος δεν έλαβε τα επιστρεφόμενα χρήματα να επικοινωνήσει αμέσως μαζί μου, δεδομένου ότι όλα έχουν επιστραφεί στους αποστολείς.

Κόψιμο πίτας στο φυλάκιο του χωριού, από τον πρόεδρο κ. Βασ. Ζακόπουλο, τον κ. Σταύρο Κούκη Γραμματέα Πολιτ. Συλ., τον κ. Κων/νο Κούκη, τον κ. Παν. Παπαϊωάννου παρουσία των στρατιωτών.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΤΟΥ «ΠΟΛ. ΣΥΛ. ΑΜΑΡ.»

- 1) Π.Σ.Α. Κόψιμο πίτας στο Σ. Φυλάκιο Αμαράντου
 - 2) Π.Σ.Α. Δώρα στο Σ. Φυλάκιο Λουτρών
 - 3) Π.Σ.Α. Γλυκά στο Φυλάκιο της κρεμαστής (γέφυρα Σαρανταπόρου)
 - 4) Π.Σ.Α. Κόψιμο κέδρων-Τζιουτζιουνίδια
 - 5) Παγκάκια στου Γκόσιου και στο αλώνι στη Ράχη.
- Κιόσκι με παγκάκια στο καινούργιο σχολείο.
 Παγκάκια στον Πλάτονα: (Γκουβράτη) σταυροδρόμι, (γίνονται).
 «ΠΟΛΙΤ. ΣΥΛ.»

Ο «Πολ. Σύλ.» και τα δικαιώματα των κατοίκων Η απρέπεια του κτηνοτρόφου

Παραβιάσθηκε η συμφωνία που είχε υπογράψει η κ. Αθηνά Ζιάκου με τον «Π.Σ.» για την ενοικίαση των ιδιωτικών λιβαδιών. Πάνω από πέντε ημέρες τριακόσια γελάδια (μαρτυρίες κατοίκων) κατέστρεφαν στο χωριό, ότι έβρισκαν στο πέρασμά τους. Και δεν είναι μόνο οι καταστροφές, είναι η καταπάτηση των δικαιωμάτων των κατοίκων, είναι η αξιοπρέπεια, είναι η έκθεση σε **κίνδυνο της ζωής**, των υπέργηρων κατοίκων από τα ογκώδη ζώα (ο μη γένοιτο Θεέ μου).

Στο πνεύμα της περιφρονήσεως και του εμπαιγμού είναι και το σφάξιμο μοσχαριού, στο ύπαιθρο του χωριού το οποίο και επώλησε προς 1500 δραχ το περισσότερο και ίσως άλλο δωρεάν. Και τουλάχιστον ήταν υγιές το ζώο; (σε μια εποχή που το αγελαδινό

Αναμνηστική μετά τη διανομή δώρων, μαζί με τους στρατιώτες διακρίνονται, δεξιά ο κ. Παν. Παπαϊωάννου στο μέσον ο Γραμ. Π.Σ.Α. Σταύρος Κούκης και αριστερά ο πρόεδρος του «Π.Σ.» κ. Φ. Παναγιωτίδης.

είναι σχεδόν απαγορευτικό). Γιατί από ποιόν ελέγχθη αφού η σφαγή και η πώληση ήταν παράνομη, χωρίς τον έλεγχο των υγειονομικών υπηρεσιών, μακράν του σφαγείου...

Και ασφαλώς όλα αυτά γίναν με μόνη αιτία την πρόκληση και τη νοοτροπία του «ότι γουστάρω κάνω και δεν έχω ανάγκη κανέναν». Υπήρξαν πάμπολλοι τρόποι ν' αποφύγει την παραμονή των ζώων στο χωριό, το οποίο ούτε καν την τροφή δεν παρέχει για τα ζώα. Ο δε Αλβανός βοσκός κατά τη διανυκτέρευση του στη δεξαμενή, έκαιγε ότι παλιές πόρτες και φούρκες έβρισκε στα κτήματα για να ζεσταθεί. Η παρουσία του εκεί δεν οφειλόταν στη φύλαξη των ζώων την ανύπαρκτη; αλλά στο ρόλο του «μπαμπούλα» στους υπέργηρους κατοίκους. Ποιός να διαμαρτυρηθεί;

Νομίζω ότι οι ανοχές εξαντλούνται. Όταν κάποιος δε σέβεται τον λόγο του, την υπογραφή του, δε σέβεται τον εαυτό του, τότε γιατί να σεβαστεί τους άλλους; Είναι λυπηρό, θα έπρεπε οι ίδιοι οι συγγενείς της κτηνοτρόφου οι καταγόμενοι από το χωριό να διαφυλάξουν την αξιοπρέπεια των συντοπιτών τους.

Για την επόμενη χρονική περίοδο, τα λιβάδια να βγουν σε δημοπρασία, αφού δημοσιευθεί στο χρονικό διάστημα που προβλέπει η νομοθεσία και ν' ακολουθηθεί η διαδικασία της νομίμου οδού, αλλιώς με τέτοιες συνθήκες και συμπεριφορές «ξίκι» να γίνουν οι 800.000 δρχ και δεν το λέω μόνο εγώ, είναι σχεδόν όλοι οι ιδιώτες που διαμαρτύρονται. Μπορεί ο «Π.Σ.» να υπερασπίσει τα δικαιώματα των κατοίκων;

Συνέχεια του 2ου μέρους της Λαογραφικής συλλογής του έτους 1968-69 του πρωτοετούς φοιτητού τότε, κ. Νικολάου Γκούντου.

ΓΑΜΟΣ ΣΤΟΝ ΑΜΑΡΑΝΤΟ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Η πρώτη Κυριακή:

Ο γάμος στον Αμάραντο αρχίζει μια εβδομάδα πριν από την Κυριακήν του στεφανώματος. Μετά την εκκλησία ο γαμπρός μαζί με τον βλάμη ή συνήθως μια γυναίκα από το σόι του γαμπρού πηγαίνουν στα σπίτια και προσκαλούν τους συγγενείς και τους φίλους.

Κατόπιν συγκεντρώνοντας τα ζώα των καλεσμένων τα στολίζουν και πηγαίνουν στο δάσος να μαζέψουν ξύλα τα «λεγόμενα» «τσάκινα ή τσάκνα». Η γυναίκα προσκαλεί τους συγγενείς με την φράσιν «να κοπιάσετε (δηλ. να έλθετε για τα τσάκνα του γαμπρού»).

Συνήθως πηγαίνουν δι' αυτά γυναίκες, κορίτσια ή νύφες των καλεσμένων. Τα τσάκινα τα θέλουν για να φτιάξουν τα φαγητά την Κυριακή του στεφανώματος. Όταν επιστρέφουν στο χωριό στολίζουν τα ζώα με λουλούδια και πρασινάδες του βουνού. Όταν είναι φθινόπωρο στολίζουν συνήθως αυτά με κλάδους πλατάνου οι οποίοι έχουν κόκκινο χρώμα.

Μόλις πλησιάσουν στο χωριό βάζουν τα ζώα στη σειρά-πάντοτε πρώτο είναι το ζώο του κουμπάρου ή Νούνου-και πίσω έρχονται οι γυναίκες τραγουδώντας. Όταν μπουν στο χωριό τραγουδούν το εξής:

«Μωρή Αρβανιτοπούλα μου
έβγα στην πόρτα να σε δω
έβγα στο παραθύρι.
Ουδέ στην πόρτα βγαίνω εγώ
Ουδέ στο παραθύρι.
Στη μέσ' στο σπίτι κάθομαι
και φέγγω σαν καντήλι

Αφού ξεφορτώσουν τα ξύλα στο νιβορό (δηλ. αυλή) του γαμπρού, κάθονται και τρώνε. Το βράδυ οι καλεσμένοι πηγαίνουν στο σπίτι του γαμπρού με μια πικνάδα (δηλ. κόσκινο). Μέσα στην πικνάδα έχουν στρωμένο ένα μαντήλι άσπρο κεντισμένο με λουλούδια. Επάνω από το μαντήλι βάζουν στάρι και γλυκίσματα. Όλα αυτά τα ρίχνουν μέσα σ' ένα τσουβάλι. Κατόπιν πηγαίνοντας στον νοντά ή οντά (δηλ. το καλύτερο δωμάτιο του σπιτιού) στρώνουν μια κουβέρτα ή κιλίμι και η Νούνα πρώτη αρχίζει να κοσκινίζει τραγουδώντας.

«Να πρωτοκοσκινίσουμε του νιόγα-

Ο κ. Νικόλαος Γκούντος στην Αγία Σωτήρα
6η Αυγούστου 1998 ημέρα
της «Μεταμορφώσεως του Σωτήρος»

μπρου το στάρι

της νύφης τη ζουλίτσα (δηλ. είδος σιταριού).

Το δίστιχο αυτό το λένε πολλές φορές οι παρακαθήμενοι έως ότου τελειώσουν το κοσκίνισμα.

Το ίδιο βράδυ πηγαίνουν στο μύλο για να το αλέσουν. Το άλεσμα το πηγαίνουν συνήθως για να το αλέσουν με μουλάρι. Παίρνουν μαζί τους μια τσίτσα ή πλόσκα με κρασί, πίτα ή μπουρέκι και ένα παγούρι με ρακί για το μυλωνά. Δύο άνδρες ξεπροβοδούν αυτούς μέχρι ενός σημείου με τραγούδια. Ο Μυλωνάς δεν παίρνει ξάι από το άλεσμα (ξάι=φόρος για το άλεσμα). Οι δύο άνδρες αφού συνοδεύσουν αυτούς μέχρι τη βρύση (τοπωνύμιον) επιστρέφουν στο σπίτι του γαμπρού. Το γλέντι συνεχίζεται μέχρις ότου επιστρέψει το άλεσμα.

Τρίτη

Ο γαμπρός και ο βλάμης την Τρίτη το απόγευμα «κράζουν» δηλ. καλούν τους συγγενείς. Ο γαμπρός κράζει και τη νύφη αλλά αυτή δεν πηγαίνει. Οι καλεσμένοι συγκεντρώνονται μετά το δείπνο. Αφού συγκεντρωθούν όλοι αρχίζουν να κοσκινίζουν το αλεύρι βάζουν μία κοπέλα η οποία να έχει μάννα και πατέρα και κοσκινίζει το αλεύρι. Η κουμπάρα ή Νούνα αρχίζει το τραγούδι. «Να πρωτοκοσκινίσουμε του νιόγαμπρου το αλεύρι της νύφης τα προζύμια». Το τραγούδι επαναλαμβάνεται πολλές φορές. Με το αλεύρι αυτό φτειαχνουν το «στεφανόψωμο» του γαμπρού. Από το ψωμί αυτό την Κυριακή θα δώσει ο παπάς στην νύφη και στο γαμπρό και η κουμπάρα στους παρευρισκόμενους στα στέφανα. Το ψωμί το κεντίζουν. Χορεύουν και γλεντούν έως ότου ψηθή.

Τετάρτη:

Πηγαίνουν οι καλεσμένοι της νύφης για τσάκνα.

Παρασκευή:

Το πρωί στο σπίτι του γαμπρού ετοιμάζουν το «σαντούκι». Έτσι ονομάζονται τα δώρα του γαμπρού προς τη νύφη. Το μεσημέρι (ώρα 2 ή 3) τρία άτομα-ο πατέρας του γαμπρού, ο κουμπάρος και ο αδελφός του γαμπρού, όταν αυτός δεν έχει πατέρα ή αδελφό πηγαίνουν οι πλησιέστεροι συγγενείς-πάνε στο σπίτι της νύφης. Το σαντούκι το φορτώνουν σε ένα μουλάρι το οποίο πρέπει να είναι αρσενικό. Το «σαντούκι» περι-

Η Μελπωμένη Γιαννάκη νύφη. Την κρατάει ο Χρόνης Παπαμιχάλης και εμπρός της συγγενής με τη ζαχαρένια κουλούρα. Φωτ. αρχείο Μελπωμένης Γιαννάκη η οποία ευγενώς την προσέφερε.

λαμβάνει ένα μπαούλο, το οποίο έχει μέσα ένα χτένι, γυαλί (δηλ. καθρέφτη), καλλυντικά, τέλεια, τριαντάφυλλα γλυκίσματα και ρύζι. Περιλαμβάνει επίσης μια βελέτσα (φλοκωτή κυρίως), ένα πάπλωμα και ένα μαξιλάρι. Με αυτά θα κοιμηθή η νύφη το Σάββατο βράδυ. Το μουλάρι το στολίζουν συνήθως με βασιλικό, αμάραντο και γαρύφαλλα. Ένας από τους τρεις κρατεί ένα κόκκινο μαντήλι. Μέσα βάζουν γλυκίσματα και εις την μία άκρη βάζουν ένα φλωρί, στην άλλη ένα ασήμι και στην άλλη ένα δακτυλίδι (όποιος δεν άλλαξε αρραβώνες) και μια τούφα (δηλ. δέσμη) βασιλικό.

Όταν ξεκινούν από το σπίτι του γαμπρού ρίχνουν και ένα όπλο για να καταλάβουν οι της νύφης ότι έρχονται οι συμπεθέροι. Όταν φθάσουν στο σπίτι της νύφης «χαιρετιούνται» (δηλ. ανταλλάσσουν χειραψίαν και εύχονται «να μας ζήσουν», «να προκόψουν», «καλά στέφανα».

Οι του γαμπρού παίρνουν μαζί τους μια πλόσκα «αρματωμένη» (δηλ. στολισμένη) με βασιλικό, επάνω στο βασιλικό θέτουν φλόκους κόκκινους και με γαρύφαλλα. Τρώνε στο σπίτι της νύφης. Τα φαγητά είναι τα εξής: Φασόλια, τσιορβά και μπουρέκι (δηλ. πίττα) νηστίσιμα. Το τραγούδι αρχίζει ο κουμπάρος. Κάθονται δύο ώρες περίπου. Έπειτα επιστρέφουν στο σπίτι του γαμπρού.

Την ίδια ημέρα τρία παιδιά, από το σόι του γαμπρού, μοιράζουν τα «καλέσματα» (δηλ. τα προσκλητήρια). Τα παιδιά φέρουν μαζί τους ένα «τροβά» (δηλ. σακίδιον) και συγκεντρώνουν τα «φιλέματα».

Την Παρασκευή στο σπίτι του γαμπρού θέτουν εις εμφανές σημείον του σπιτιού συνήθως εις το παραθύρι ή τον «καβαλλάρη» ή την κρεββάτα, το «μπαργιάκι». Τούτο αποτελείται από το σημαιοξύλο, την σημαία, εις τον σταυρό καρφώνουν μήλα ή κυδώνια και το στολίζουν με βασιλικό και αμάραντο.

Η νύφη από την πρώτη Κυριακή έως την Κυριακή του στεφανώματος κάθεται μέσα στο σπίτι της.

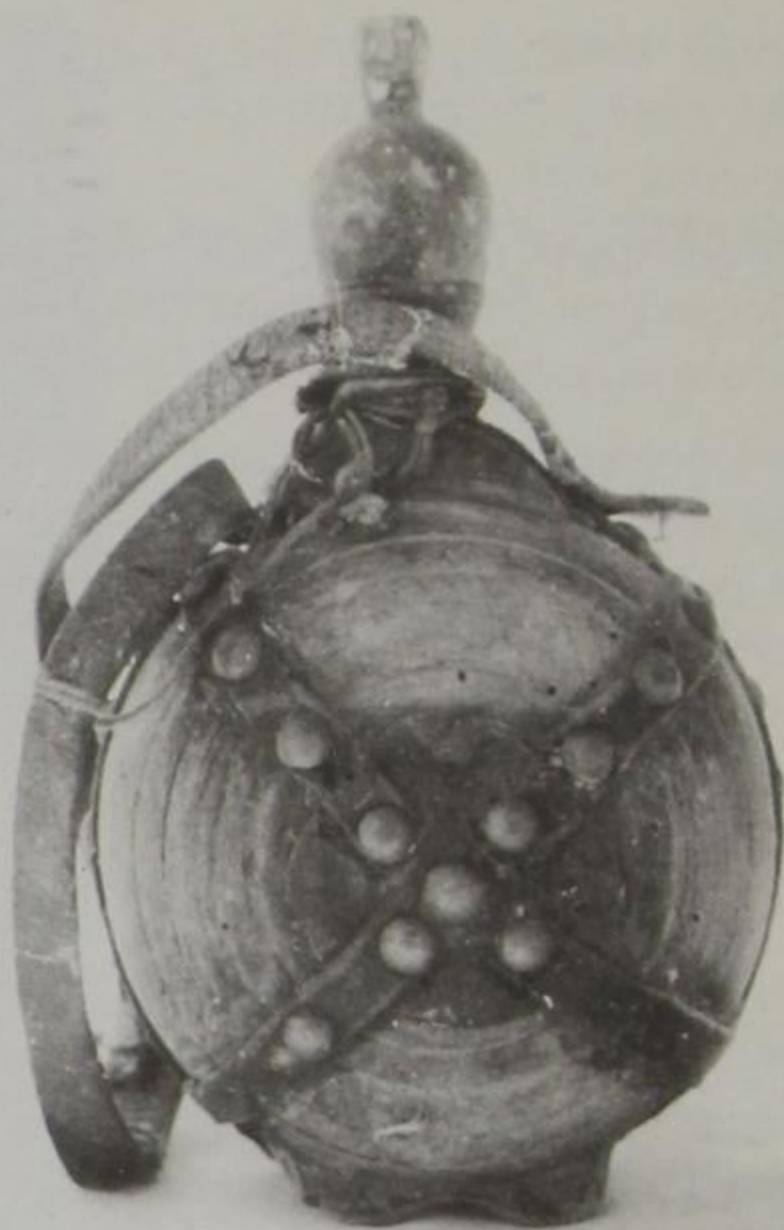
Σάββατον:

Από το Σάββατο το πρωί αρχίζουν οι ετοιμασίες για τα τραπέζια της Κυριακής. Δύο άνδρες, οι οποίοι κατέχουν καλώς την μαγειρική, μαγειρεύουν τα διάφορα φαγητά που θα χρειαστούν. Το βράδυ οι νεώτεροι από τους καλεσμένους πηγαίνουν μαζί με το γαμπρό και με συνοδεία οργάνων και παίρνουν τον κουμπάρο και τον βλάμη. Έπειτα τρώνε και αρχίζει το γλέντι και ο χορός έως τα μεσάνυχτα.

Οι της νύφης την ημέρα αυτή μοιράζουν τα προσκλητήρια.

Σάββατο βράδυ στο σπίτι της νύφης

Η νύφη καλεί το βράδυ όλα τα «συντροφία» της (δηλ. τις συνομήλικες) καθώς και

«Πλόσκα» δοχείο για κρασί στο γάμο.

όλα τα κορίτσια του χωριού. Παραθέτει εις αυτές τραπέζι, χορεύουν και τραγουδούν. Λένε δε το εξής τραγούδι:

«Σε τούτη την τάβλα τη χρυσή σε τούτο το τραπέζι
πολλά παιδιά που χαίρονται πολλά που τρων και πίνουν.
Ένα μικρό αρχοντόπουλο δεν τρώει δεν τραγουδάει
όλο την κόρη λόγιαζε την κόρη π' αγαπούσε.
Μάννα μια κόρη που είδα εγώ πως ν' ήταν πώς να γίνονταν
γυναίκα να την πάρω».

Η πρώτη που σέρνει το χορό τραγουδάει το εξής,

«εδώ χαρά εγένετα μηλιά μου μηλιά μου
εδώ χαρά μεγάλη μηλιά με το κλωνάρι.

Την κόρη μας παντρεύουμε μηλιά μου μηλιά μου
μηλιά με το κλωνάρι

Όλο τον κόσμο κάλεσε κι όλα τα βιλαέτια

Τον Νούνο δεν εκάλεσα μηλιά μου μηλιά μου

Τον Νούνο και τον Βλάμη μηλιά με το κλωνάρι.

Στο στίχο «την κόρη μας παντρεύουμε...» και στη λέξη κόρη θέτουν το όνομα της νύφης.

(Η συνέχεια του γάμου στο επόμενο τεύχος).

Η ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ «ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ-Άγιος Γεώργιος»

Ιδιαίτερα ζεστό και χαρούμενο ήταν φέτος το κλίμα στην κοπή της πίτας. Σ' αυτό συνέβαλε όχι μόνο ο μεγάλος αριθμός των χωριανών αλλά και το πλήθος των μικρών παιδιών. Ήταν κατ' ουσίαν η γιορτή τους, αφού γι' αυτά πρωτοξεκίνησε και καθιερώθηκε και «Δόξα τω Θεώ» συνεχίζει με μεγάλη επιτυχία. Την έναρξη έκανε ο Πρόεδρος της «Αδελφότητος» κ. **Φώτης Κυρίτσης**.

Κατ' αρχήν σας εύχομαι «Χρόνια Πολλά» καλώς ορίσατε, εύχομαι υγεία, ευτυχία και ειρηνικά, νομίζω ότι είναι η μοναδική μέρα που μπορούμε να συναντηθούμε και να πούμε πολλά πράγματα εδώ πέρα, να πείτε τα παράπονά σας απέναντί μας, να σας πούμε εμείς τα δικά μας και να κάνετε τις προτάσεις τις δικές σας και μεις τα υπόλοιπα, δεν θα πω πάρα πολλά να μην σας κουράζω, σας εύχομαι και πάλι «Χρόνια Πολλά», «Καλή χρονιά» και με υγεία. Ευχαριστώ.

Μετά το κόψιμο της πίτας όσοι έχετε παράπονα και προτάσεις θα ήθελα να το συζητήσουμε λιγάκι γιατί έχουμε μεγάλο πρόβλημα με την «Αδελφότητα» γιατί χάνεται ο κόσμος πολύ και πρέπει να μαζευτεί απόψε βέβαια έχουμε πολύ κόσμο και μια διευκρίνιση, είχαμε πει ότι απόψε θα βραβεύαμε τα παιδιά, αλλά τελικά έγινε κάποιο μπέρδεμα, θα γίνει το βράδυ του χορού η βράβευση και θέλω να είστε όλοι εκεί πέρα που θα πέρνουν τα παιδιά τα βραβεία τους νάχουμε κόσμο.

Ν. Γκουντουβά: Αγαπητοί συγχωριανοί! Καλώς ήλθατε, αν είδατε προηγουμένως εμείς

Αναμνηστική φωτ. από την κοπή πίτας «Αδελφότητας» 2001. Το κόψιμο της πίτας είναι γιορτή για τα παιδιά κι αυτά την τίμησαν με τον καλύτερο τρόπο, με την παρουσία τους με την αθωότητά τους.

χρησιμοποιούμε την παράδοση, βάλαμε στη μέση δυο γυναίκες τον Ανδρέα το Βερδούλη, καλά πάει η παράδοση, ο πρόεδρος είναι πάρα πολύ σεμνός, τούτο το συμβούλιο μ' αυτό το προεδρείο έκανε πολλά και τούτο αποδεικνύεται με τη σημερινή μάζωξη, είμαστε πάρα πολλοί.

Έχουμε και κάποιες απώλειες από κάποιους θανάτους, αιωνία η μνήμη εκείνων, όσοι χάθηκαν αυτή τη χρονιά που μας πέρασε, να τους θυμόμαστε και νάχουμε την ευχή τους και πάλι ο πρόεδρος είπε το εξής· ότι σήμερα είναι για να ιδωθούμε αλλά να κάνουμε και κάποιες προτάσεις και γω θα καλούσα και ένα από τα παιδιά και έχουμε πάρα πολλά σήμερα, παιδιά συγχαρητήρια και είναι προς έπαινον των γονιών που τα έφεραν, εδώ όμως έχουμε σήμερα τη χαρά να έχουμε κοντά μας και να προσφέρει στην αδελφότητά μας ένα βιβλίο που γράφτηκε με πολύ μεράκι και με πολύ πόνο απ' τον Άγγελο Πολίτη, θάθελε, πριν από λίγο όπως μας είπε, να προσφέρει κάποια βιβλία για την βιβλιοθήκη της αδελφότητάς μας, το Διοικητικό Συμβούλιο και όλοι εσείς που είστε εδώ και όλοι εκείνοι που υπολείπονται και λείπουν σήμερα, τον ευχαριστούμε εκ των προτέρων και θα τον καλέσουμε να μας πει δυο λόγια, όπως θα είδατε και πέρυσι υπάρχει και το περιοδικό μας που βγαίνει ο «ΙΣΒΟΡΟΣ» (ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ) φαντάζομαι ότι θάφτασε σε κάθε σπίτι και όλοι μας θα πρέπει να στηρίζουμε την προσπάθεια αυτή, αλλά και κάθε προσπάθεια όλων όσων ασχολούνται πραγματικά και ανιδιοτελώς με την παράδοσή μας. Λοιπόν «Χρόνια Πολλά», «Καλή Χρονιά» ο Πρόεδρος της Αδελφότητας θα κόψει την πίτα, κι όποιος το κερδίσει θα πάρει μια ασημένια εικόνα του **Αη Γιώργη**, η εικόνα αυτή είναι χειροποίητη γι' αυτό δεν έφτασε μέχρι αυτή τη στιγμή (χρειάζεται χρόνος να γίνει) θα δοθεί ή από τα μέλη της Αδελφότητας ή στο χορό.

Εύχομαι το νόμισμα να τύχει ένα από τα παιδιά μας. Λοιπόν παιδιά «Χρόνια Πολλά», «Καλή Χρονιά» και να μην ξεχνούμε όλοι ότι η εκδήλωση η σημερινή είναι αφιερωμένη στα παιδιά, όχι ότι δεν είναι και στους μεγάλους αλλά κατ' εξοχή των παιδιών με τη βοή-

Ο Πρόεδρος και τα μέλη της «Αδελφότητα» κόβουν την πίτα, για το 2001.

θεια των μεγάλων. Συγχαρητήρια στις manάδες που έφεραν τα παιδιά τους εδώ σήμερα «Καλή Χρονιά» και «Χρόνια Πολλά» παιδιά. **Χαρίλαος Παπαγιαννόπουλος**·

Με τη σειρά μου και γω τώρα να σας πω «Χρόνια Πολλά», «Καλή Χρονιά», προηγουμένως είπε ο Πρόεδρος ότι δε θα δοθούν τα βραβεία στους μαθητές που πέρασαν στα ΑΕΙ και ΤΕΙ σήμερα γιατί θέλαμε να βραβεύσουμε και τα παιδιά του 1999 με του 2000 να μη γίνεται διαχωρισμός, γι' αυτό ειδοποιήστε μας να μην αφήσουμε κανένα παιδί παραπονούμενο. Παρακαλώ τον πρόεδρο της Αγίας Βαρβάρας (Συλλόγου) που μας τιμάει με την παρουσία του αν θέλει να πει κάτι.

Πρόεδρος, Χαράλαμπος Τσούκας· Εγώ χαιρετίζω όλους τους Αμαραντιώτες, εύχομαι «Χρόνια Πολλά», «Καλή Χρονιά» υγεία, ευτυχία, σε όλους σας.

Η Αγία Βαρβάρα είναι κοντά στον Αμάραντο, αυτό είναι δεδομένο, εγώ κάνω μεγάλες προσπάθειες και το ΔΣ του Συλλόγου μας για να γίνει όσο γίνεται πιο κοντά να βρεθούμε, υπάρχουν μερικά προβλήματα που στην πορεία θα τα λύσουμε, τάχω κάνει γνωστά στο ΔΣ της Αδελφότητας και πιστεύω ότι αυτά θα λυθούνε.

Τίποτε άλλο, ευχαριστώ πάρα πολύ «Καλή Χρονιά», «Χρόνια σας Πολλά» υγεία και ευτυχία. Πρόεδρος Φώτης Κυρίτσης· Το Ημερολόγιο που φτιάξαμε φέτος μας βοήθησε πάρα πολύ η **κ. Αντωνία Μπάρδη** και την ευχαριστούμε πάρα πολύ. (**Παρέμβαση κ. Νίκης Γκουντουβά**) και όπως βλέπετε η γυναίκα πάει μπροστά... νύφη του Αμάραντου (η Αν. Μπάρδη) και κάθε νύφη Αμαραντιώτισσα είναι πρώτη και καλύτερη. Ο Άγγελος ο Πολίτης για όσους δεν ξέρουν θα ήθελα να παρακολουθήσουν ιδιαίτερα εκεί τα παιδιά με πολύ μεγάλη προσοχή αυτά που θα πει, ο Άγγελος είναι καθηγητής. Οπότε αυτά που θα μας πει είναι πολύ σοφά και θα πρέπει να τα βάλετε καλά στο μυαλό σας.

Άγγελος Πολίτης· Η Νίκη τα λέει λίγο υπερβολικά, ήμουν καθηγητής, είμαι συνταξιούχος τώρα, ωστόσο όμως αυτά τα γράμματα που μάθαμε παλιότερα τα διατηρούμε ακόμη στη μνήμη μας. Πραγματικά η αποψινή συγκέντρωσή μας εδώ όλων, είναι και κάπως συγκινητική, γιατί βλέπουμε και το αντάμωμα τριών γενιών και παραπάνω ίσως, παιδιά μικρά, μεγάλοι, μεσαίοι ενήλικες εμείς και αυτό είναι πολύ χαροποιό, παρήγορο

και αισιόδοξο, γιατί η Αδελφότητα του Αμαράντου, που συγκροτήθηκε μπροστά από μισό αιώνα περίπου και αυτή την ίδρυσή της, τη συγκρότησή της, την οφείλουμε στον Μακαρίτη πλέον **Δημήτριο Χούχη**.

Ο πρώτος όπου ξεκίνησε την αδελφότητα και θα πρέπει να αναφέρουμε που και που τους πρωτεργάτες αυτής της κίνησης πούχε γίνει, πέρασε μια περίοδος αρκετών χρόνων και στην πορεία της βέβαια, σαν όλες τις αδελφότητες γνώρισε καλές μέρες και λίγο άσχημες πάντως το ότι σήμερα βρισκόμαστε τόσοι πολλοί, είναι πολύ καλό, γιατί το καλό ή κακό μιας δραστηριότητας προσμετριέται από το πλήθος του κόσμου, των ανθρώπων οι οποίοι αγκαλιάζουν αυτή την εκδήλωση, από την άποψη αυτή, συγχαίρω θερμά το ΔΣ το νυν, αυτό που είναι τώρα και το συγχαίρω γιατί πραγματικά οι αδελφότητες στην εποχή μας έχουν αρχίσει να ατονούν, όχι

Η κ. Ντίνα Τσάτση-Γκουγκαρά με το σύζυγό της Γιώργο, τη στιγμή που ανακοινώνει την εύρεση του νομίσματος. **Πάντα τυχερή, υγεία και χαρά σε σένα και την οικογένειά σου.**

μόνο στη δική μας Κοινότητα αλλά και αλλού ατονούν λιγάκι, πιστεύω απόψε θα γίνει μια αναζοπύρωση και μια συσπείρωση αυτών των προσπαθειών των καλών, εκτός από τα συγχαρητήρια επίσης θέλω να ευχηθώ προς όλους μας «Καλή και Ευτυχισμένη Χρονιά» παραγωγική και δημιουργική, καλή πρόοδο στα παιδιά και το ότι η αδελφότητα θα βραβεύσει μερικούς μαθητές που αρίστευσαν είναι πολύ καλό, μακάρι όλα τα Αμαραντιώπουλα να βραβεύονται και πρέπει να βραβεύονται γιατί όπως γράφω και στο βιβλίο που θα διαβάσετε, το χωριό μας έχει μια ξάστερη φύση, ο καθαρός ορίζοντας, ο καθαρός αέρας και τα λοιπά, γεννά μυστικά ξάστερα και ωραία και σαν τέτοιο το χωριό μας σίγουρα γεννά μια αισιοδοξία ότι θα πάει καλά.

Από την «Αδελφότητα» θα ήθελα να μας πει ο πρόεδρος κάποιους προγραμματισμούς οι οποίοι πρέπει να γίνουνε στην διάρκεια της χρονιάς και υπάρχουν πολλές δραστηριότητες, μια αδελφότητα δεν εξαντλείται με το ξεκίνημά της στο κόψιμο της βασιλόπιτας, αλλά και μ' άλλες δραστηριότητες οι οποίες πρέπει να γίνονται εκδρομές άλλες συγκεντρώσεις γιατί σήμερα, θα επαναλάβω τα λόγια ενός λογοτέχνη που έχετε διαβάσει και ακούσει όλοι, του **Σαμαράκη** «ποτέ άλλοτε, οι ανθρώπινες κατοικίες δεν ήτανε τόσο κοντά όσο σήμερα, ποτέ άλλοτε οι καρδιές των ανθρώπων δεν ήσαν τόσο μακριά όσο σήμερα», αυτό λοιπόν το αντάμωμα των καρδιών συμβάλλει, μπορεί να συμβάλλει πάρα πολύ η Αδελφότητα να γίνει.

Προσωπική λοιπόν και οικογενειακή ευτυχία και «Καλή Χρονιά».

Για το βιβλίο που είπε η Νίκη, θα δώσω μερικά τεύχη, όχι δική μου ξεκινώντας από την αρχή, μια προσπάθεια του Συλλόγου, που είπαμε κάτι να γράψουμε για το χωριό, κάπως η

συλλογική προσπάθεια δεν απέδωσε και πρέπει να σας πω και το εξής χαρακτηριστικό, ενώ εμείς οι Αμαραντιώτες σαν άτομα προοδεύουμε πάρα πολύ, σ' όλους τους τομείς, δεν προοδεύουμε σαν σύνολο¹ καμία εταιρεία, κανένας σύλλογος δεν έχει προκόψει πάρα πολύ, το ομαδικό, περισσότερο προοδεύουμε σαν άτομα, το βιβλίο αυτό είναι γραμμένο όπως είπε και η Νίκη, με μια επιμέλεια και φροντίδα, κυκλοφόρησα κάποια τεύχη το καλοκαίρι λίγα-λίγα να διαβαστούν από μερικούς για ν' ακούσω την άποψή τους.

Διορθώσεις επαναλήψεις κ.λ.π. τι μπορεί να γίνει... και άκουσα και καλά και άσχημα σχόλια, αυτό βέβαια είναι μέσα σε μια προσπάθεια να γίνει κάτι καλύτερο είναι καλοδεχούμενο, καλοδεχούμενες δεν είναι οι πιθανόν όχι καλές προαιρέσεις γι' αυτήν την κριτική.

Το βιβλίο που θα διαβάσετε αναφέρεται σε μια προσπάθεια ν' ανιχνεύσουμε το χωριό, ποιες είναι οι ρίζες του χωριού, σε μερικά ήθη και έθιμα του χωριού, για τα οποία πραγματικά θα τα διαβάσετε οι μεγαλύτεροι και θα ευχαριστηθήτε και τέλος μερικά δικά μου διηγήματα τα οποία όντως είναι καλά θα σας αρέσουν. Θα τελειώσω με μια ανάγνωση μιας περικοπής από τα έθιμα του χωριού, θα μου επιτρέψετε δυο λεπτά. Κατ' αρχήν για το χωριό, για τις ρίζες του χωριού, τελειώνω ως εξής: «Παρουσίασα μια προσπάθεια μια άποψη να βρω τις ρίζες του χωριού, δεν διεκδικώ το αλάθητο, αλλά με βεβαιότητα θεωρώ ότι κίνητρα για την προτίμηση τούτου του χωριού, τις διώξεις που υπέστησαν οι υπόδουλοι Έλληνες ιδίως μετά τον 16ο αιώνα, επίσης βέβαιο θεωρώ ότι το διοικητικό σύστημα των Κοινοτήτων που εφάρμοσε η Πύλη για την είσπραξη των φόρων το εκμεταλλεύτηκαν ικανοί και τίμιοι προεστοί και έκαναν ότι μπορούσαν για το καλό του χωριού μας, σεβόμενοι την κοινή μοίρα των χωριανών τους και οραματιζόμενοι τη μόρφωση και την παιδεία των τέκνων τους έκτισαν την εκκλησία και το σχολείο στο χωριό μας δύο αληθινά κοσμήματα.

Με αυτές τις ηθικές δυνάμεις συγκροτήθηκε ο Αμάραντος κι είναι κρίμα αλήθεια, ενώ άντεξε σε δύσκολες εποχές, κινδυνεύει να χαθεί τώρα που αφθονούν τα υλικά μέσα, όμως το απερίγραπτο σε φυσική ομορφιά, η λειτουργία των ιαματικών λουτρών με σύγχρονες εγκαταστάσεις ο ξενώνας που στεγάζεται στο θαυμάσιο παλιό Δημοτικό σχολείο, διαμορφωμένο κατάλληλα με το αρχοντικό στυλ που έχει, δημιουργούν αισιόδοξες σκέψεις, πως τούτο το χωριό που το προστατεύουν δύο Άγιοι Καβαλάρηδες, ο Αη Γιώργης και ο Αη Δημήτρης, δε θα πάθει ποτέ τίποτε. Ευχαριστώ.

Χαρίλαος Παπαγιαννόπουλος: Ο χορός θα γίνει στις 23 Φεβρουαρίου το βράδυ στο κέντρο «Χαλκιάς Παλλάς» γιατί είναι ένα σημείο που εξυπηρετεί όλους. Τώρα ο πρόεδρος του «Πολιτιστικού Συλλόγου» αν έχει να πει κάτι (παρέμβαση κ. Νίκης Γκουντουβά) και μην ξεχνάτε ότι σ' αυτό το κέντρο θ' ακούσετε τον Πέτρο Λούκα Χαλκιά και τον Κυρίτση, ο οποίος Κυρίτσης έχει δημοσίως παραδεχτεί ότι έχει ρίζα από τον Αμάραντο και έχει καθιερωθεί και στα γραφόμενά του και σ' όλα, επομένως θάναι πάρα πολύ καλή η εκδήλωση αυτή και ας είμαστε όλοι, μην κοιτάτε που είναι Παρασκευή βράδυ, καλύτερα θα χορέψουμε.

Ο Πρόεδρος του Πολ. Συλ. θα μιλήσει; Πρόεδρος Π.Σ. **Φώτης Παναγιωτίδης:** «Χρόνια Πολλά» κι απ' τον Π.Σ. του χωριού μας ν' ανταμώνουμε πάντα σε χαρές νάμαστε καλά και έχετε κι απόμιάς να λάβετε μια πρόσκληση, υπάρχει ένα προβληματάκι με τις ημερομηνίες, θα δούμε τι θα γίνει, υπάρχει μια έκπληξη² κι από μας τα «Τζιουτζιουνίδια» θα δούμε τι θα γίνει, σημασία έχει ότι, ό,τι γίνεται, γίνεται πάντα για το καλό και πάντα για την αντάμωση. Η «Αδελφότητα» και ο «Πολιτιστικός Σύλλογος» είμαστε, πως να το

πούμε, **αδελφές ψυχές**, πάντα συνεργαζόμασταν και πρέπει να συνεργαζόμαστε, στο τέλος κάτι θα βγει.

Δυο ψυχές σ' ένα σώμα, Χρόνια Πολλά, λοιπόν και ν' ανταμώνουμε πάντα σε χαρές. **Ανδρέας Βερδούλης**· Χωριανοί προσοχή. Θέλω ακόμη τρία λεπτά την προσοχή σας, γιατί η σημερινή ημέρα είναι και ένα αντάμωμα για συζήτηση να πείτε τα δικά σας μακριά από το χωριό. Γιατί οι αποστάσεις στην Αττική είναι μεγάλες, γι' αυτό και η αδελφότητα κάνει την προσπάθεια ν' ανταμωνόμαστε και να τα λέμε. Και κάτι άλλο.

Σήμερα, το τσίπουρο το οποίο πίνετε, το πίνετε στην υγεία της «Αδελφότητας» και σας ευχαριστούμε πάρα πολύ, που σηκώσατε τα ποτήρια και τσουγκρίσατε για μας. Δεύτερο, η πίτα³ είναι από το Ζαχαροπλαστείο του **Σπύρου του Τσιάτση**, τον ευχαριστούμε πολύ για την προσφορά του, τα γλυκά είναι από το Ζαχαροπλαστείο Αμάραντος του **Σπύρου του Γεράση**, επίσης όπως γνωρίζετε σε πολλές περιοχές που μένετε υπάρχουν πολλά Ζαχαροπλαστεία δικά μας, **ο Γιώργος ο Κούκης** στα Ιλίσσια, **ο Σπ. ο Τσιάτσης** στον Άγιο Αρτέμιο **ο Σπ. ο Γεράσης** στη Φιλολάου, προτιμήστε λοιπόν τα μαγαζιά του χωριού μας. Προτιμήστε τους πατριώτες μας.

Ας κόψουμε την πίτα μας και πριν εμείς εκφράσουμε το πρόγραμμα του 2001, θα παρακαλούσα πολύ απ' όλους τους παρευρισκόμενους να μας πούνε τι θέλουνε από την Αδελφότητα και τι μπορεί η Αδελφότητα να ολοκληρώσει πάνω στη σκέψη τους. Είναι μεγάλη χαρά ν' ακούσουμε πρώτα εσάς και μετά να αναφέρουμε το πρόγραμμα του 2001.

Χαρίλαος Παπαγιαννόπουλος· Το πρώτο κομμάτι⁴ είναι για την «Αδελφότητα Αμαράντου» (παρέμβαση Ν. Γκουντουβά) και επειδή την «Αδελφότητα» την αποτελούν τα παιδιά, θα το πάρει ένα παιδί. **Χαρ. Παπ/λος**· Το δεύτερο κομμάτι, είναι για τα παιδιά των αποδήμων από το χωριό μας, Αμερική, Γερμανία, οπουδήποτε βρίσκονται αυτά. **κ. Ν. Γκουντουβά**· Κι αυτό ένα παιδί θα το πάρει. Το άλλο κομμάτι είναι για τον Άγιο Γεώργιο, την εκκλησία μας, **κ. Νίκη**, να μας ευλογεί. Το άλλο κομμάτι είναι για την κοινότητα Αγίας Βαρβάρας και παρακαλείται ο Πρόεδρος ναρθεί να το παραλάβει. Πρόεδρος Αγ. Βαρβάρας, ευχαριστώ πάρα πολύ να είστε όλοι καλά με υγεία χαρά και ευτυχία. Απάντηση Αμαραντιωτών· Καλό κουράγιο πρόεδρε... απάντηση· εγώ τα έχω όλα και δύναμη και κουράγιο. **Χαρ. Παπαγιαννόπουλος**· Τα παιδιά να καθήσουν κάτω, να μοιραστεί η πίτα και να συζητήσουμε τα υπόλοιπα, εδέσματα και τσίπουρο υπάρχουν εδώ στα τραπέζια, μπορείτε να πάρετε όλοι. Στα παιδιά μοιράστηκαν από ένα φωτογραφικό άλμπουμ. «**Χρόνια Πολλά**».

Σημειώσεις:

1. Οι Αμαραντιώτες και σαν σύνολο προοδεύουν, όταν ο σκοπός είναι ανιδιοτελής, η απάντηση στη σελίδα 28
2. Για την καλύτερη λειτουργία των εκδηλώσεων θα πρέπει να γίνεται εκ των προτέρων σχεδιασμός και για την επικοινωνία και συνεννόηση των φορέων κάποια μέλη της Αδελφότητας και του Πολιτ. Σύλ. θα πρέπει να έχουν συμμετοχή και στους δύο φορείς. Τα δε λάθη να επισημαίνονται και ως παραδείγματα προς αποφυγή να μεταφέρονται διορθωμένα για την επιτυχία της όποιας επόμενης διοργάνωσης.
3. Και φέτος έλειψε η παραδοσιακή δική μας πίτα...
4. Το πρώτο κομμάτι κατά την παράδοση πάει στο Χριστό, το δεύτερο στον Αη Γιώργη και ακολουθούν αδελφότητα κ.λ.π. Αλλάξαμε την παράδοση ή ήταν ένα λάθος της στιγμής;

Και του χρόνου νάμαστε καλά.

Ο Χορός της Πανηπειρωτικής και τα Αμαραντιώτικα Βλαστήρια!

Στις 28 Ιανουαρίου του 2001 τη 10η πρωινή, στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, έγινε ο καθιερωμένος χορός της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας. Ένα υπερθέαμα και μια μουσική μαγεία.

Η ενσάρκωση της παραδόσεώς μας, ζωντανή και γνήσια. Σε κάνει να ξεχνάς τη μικρότητα και την ευτέλεια, την αναξιότητα.

Σε μεταφέρει στον τόπο σου, στην ιδιαίτερή σου πατρίδα. Σαν ο χρόνος να μην έχει σβήσει τίποτα. Μέσα σ' αυτό το όνειρο, να το ταρακούνημα του νού, η έξαρση της ψυχής, το μάτωμα της καρδιάς, οι δυο νεανικές αιθέριες υπάρξεις, με το πηγαίο τους ταλέντο, η Πολυξένη και η Όλγα, τα παιδιά του κ. Παναγιώτη Κασιόλα, το «Αμαραντιώτικο απόσταγμα» όλο το παρελθόν, γεμίζουν το Στάδιο με «Αμάραντο».

Ο παραδοσιακός χορός και η μουσική αποτελούν στοιχεία αγωγής κι όσο βαθειά είναι οι ρίζες, τόσο αλύγιστες παραμένουν οι παιδικές ψυχές, από τις έντεχνα διοχετευμένες αλλοτριωμένες αντιλήψεις. Δεν συνθλίβονται στις συμπληγάδες.

«Η λαϊκή σκέψη και το λαϊκό έθιμο, λέει ο wright μπορούν να μοιάζουν μ' ένα πανάρχαιο δέντρο, που φέρει στα κλαριά του όχι μόνο τα μαραινόμενα φύλλα και τα νέα μπουμπούκια, αλλά και τους καινούργιους και ρωμαλέους βλαστούς του. Μα όλα συνδέονται με τον παλαιό αμετάβλητο κορμό του». (Ε.Δ. Μαζαράκη,

Συμβολή στη μελέτη της Λαογ.). Καλή πρόοδο στα παιδιά, συγχαρητήρια στους γονείς και ν' ακολουθήσουν όλοι το παράδειγμά τους.

Ελπίζω να επανιδρυθεί το χορευτικό της «Αδελφότητας» επιτακτική η ανάγκη του, κάτι το οποίο επιμόνως αναφέρει ο κ. Χαρίλαος Παπαγιαννόπουλος.

«ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ»

Η Πολυξένη Κασιόλα στο μέσον χορεύει «κουβαλώντας» παράδοση χιλιάδων χρόνων.

Οι αδελφές Πολυξένη και Όλγα Κασιόλα με παραδοσιακές στολές στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας. 28-1-2001.

Γιορταστικό Αποκρεάτικο Αντάμωμα «Χορός Αδελφότητας». Ήταν πολλοί... και καλοί!!!

Γιορταστικό Αποκρεάτικο Αντάμωμα

Για τον καθιερωμένο χρονιάτικο χορό, η Αδελφότητα έστειλε σε όλους τους Αμαραντιώτες στην Αττική το παρακάτω κάλεσμα:

**ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ «ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ»
ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 20 - ΑΘΗΝΑ - Τ.Κ. 10552 - ΤΗΛ. 52.45.268**

Αθήνα 2/2/2001

ΚΑΛΕΣΜΑ

Συγχωριανέ και φίλε,

Ήρθε και φέτος η ώρα να ανταμώσουμε στο χρονιάτικο χορό μας (Αποκριάτικο). Η παράδοσή μας και το καταστατικό της Αδελφότητας **ΖΗΤΑΕΙ** να γλεντήσουμε με τα τραγούδια και τα όργανα της Ηπείρου μας σε τούτους τους δύσκολους καιρούς που περνάει ο τόπος μας με τα ξενόφερτα καμώματα.

Γι' αυτό σε περιμένουμε στον υπέροχο χώρο «**ΧΑΛΚΙΑΣ ΠΑΛΑΣ**» Ψαρών 4 (Πλ. Καραϊσκάκη-Τηλ. 5234253) στις **23 Φλεβάρη** του 2001 ημέρα **Παρασκευή** και ώρα **9.30 μ.μ.**

Θα αχολογήσει το κλαρίνο του Πέτρου Λούκα-Χαλκιά και τα νιάτα μας θα σύρουν τον χορό.

Την ημέρα αυτή θα τιμήσουμε τα παιδιά που πέτυχαν σε διάφορες Σχολές στις Εισαγωγικές Εξετάσεις.¹

Ας μη λείψει καμία και κανένας, **ΚΑΙ ΣΥ ΠΟΥ ΛΕΙΠΕΙΣ ΣΥΝΕΧΩΣ² ΦΕΤΟΣ ΕΛΑ ΝΑ ΣΕ ΔΟΥΜΕ. ΜΑΣ ΠΘΝΑΕΙ Η ΑΠΟΥΣΙΑ ΣΟΥ.**

-Αχολόγησε το κλαρίνο του Πέτρου Λούκα-Χαλκιά, στους Κονιτσιώτικους ήχους, στις

Η παράδοση της πλακέτας στους επιτυχόντες από το «Συμβούλιο της Αδελφότητας». Στη φωτ. η κ. Νίκη Γκουντουβά, ο κ. Χαρ. Παπαγιαννόπουλος, ο Λεωνίδας Κυρίτσης, ο Χάρης Κάππος, η Βασιλική Βερδούλη και η Πολυξένη Παπαγιαννοπούλου. Συγχαρητήρια στην «Αδελφότητα» και καλή πρόοδο στους νέους, καλό πτυχίο.

23 Φλεβάρη στην αίθουσα «ΧΑΛΚΙΑΣ ΠΑΛΛΑΣ». Όλοι οι χωριανοί που μπόρεσαν και ήθελαν έφτασαν σ' αυτή την αίθουσα κι ένιωσαν συγκίνηση ακούγοντας «Χρόνια Πολλά ψυχή μ'» Καλή Σαρακοστή. Νόμιζες ότι ήσουν σε δικό μας τόπο, του χωριού μας. Παιδιά χαρωπά τρέχανε ανάμεσα από τραπέζια και καρέκλες.

Ήταν πολλοί... και καλοί!!!

Το άνοιγμα του γλεντιού έκανε ο πρόεδρος της Αδελφότητας Φώτης Κυρίτσης, με ευχές για υγεία και γλέντι, τον οποίο κάλεσε η Γραμματέας Όλγα Κούκη αφού ευχήθηκε με την σειρά της καλή διασκέδαση και πολλές ευχές για τις επιτυχίες των παιδιών στις διάφορες σχολές.

Στην συνέχεια πήρε τον λόγο η κ. Νίκη Γκουντουβά λέγοντας τα παρακάτω: «Κάποτε ανταμώναμε στ' αλώνια τέτοιες γιορτερές μέρες. Σήμερα ήμαστε μακριά απ' το χωριό μας προσπαθώντας να κρατήσουμε ότι μας απόμεινε από την παράδοσή μας τα ήθη και τα έθιμά μας. Νοιώθω συγκίνηση γιατί τούτη την ώρα ανάμεσά μας βρίσκεται η μεγαλύτερη απ' όλους μας η θειά η **Φώτσια του Γιαννούλη**. Καλώς ήρθες θειά στο χορό. Νάσαι καλά και καλά γεράματα». Συνεχίζοντας η Νίκη είπε: «Σήμερα με τον χορό μας η αδελφότητα θα βραβεύσει τα παιδιά που με αγώνα εισήλθαν στις διάφορες σχολές. «Παιδιά, όπως όλα ξέρετε στην αρχαία Ελλάδα, στους πρώτους η πολιτεία έδινε ως έπαθλο «κλαδί ελιάς» και όχι υλικά αγαθά. Έτσι η αδελφότητα Αμαράντου (όπου είστε και σεις τα νέα μέλη της) θα σας βραβεύσει για την επιτυχία σας στην σχολή σας με μια αναμνηστική πλακέτα.

Όλα εσάς σας θυμάμαι μικρά στην αγκαλιά των μαννάδων σας που σας έφεραν στις διάφορες εκδηλώσεις και τώρα μεγάλα πια παιδιά με επιτυχία στις σχολές σας.

Όλοι εμείς νοιώθουμε υπερηφάνια για τις 14 επιτυχίες φέτος. Και εσείς μαννάδες κάνατε πολύ και καλή δουλειά. Όμως η αδελφότητα εύχεται και σε κείνα τα παιδιά που δεν θέλησαν να ακολουθήσουν σπουδές καλή σταδιοδρομία σε κάθε δουλειά.

Τις πλακέτες έδωσαν τα μέλη του ΔΣ και η εκπρόσωπος της ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. Η εκπρόσωπος των παιδιών, **Βασιλική Βερδούλη**

είπε· «Εμείς τα παιδιά ευχαριστούμε την αδελφότητα για την τιμή αυτή της βράβευσης. Θα είμαστε κοντά στην αδελφότητα και θα συνεχίσουμε το έργο σας γιατί είναι χρέος μας. Καλή Σαρακοστή. Στον χορό μας αυτό παρευρέθηκαν ο εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Κόνιτσας **Χρ. Χολέβας** ο οποίος μεταξύ άλλων είπε· «Σαν τα διαβατάρικα πουλιά εμείς οι απόδημοι των χωριών της Κόνιτσας όπου και να πάμε τον νου μας τον έχουμε στα χωριά μας».

Έκλεισε τους χαιρετισμούς η **Άννα Μπουρατζή** λέγοντας· «Το χωριό σας τον Αμάραντο τον πρωτογνώρισα μέσα από τη δραστήρια Ομοσπονδία σας της Κόνιτσας αλλά και από τα διάφορα Διοικητικά σας συμβούλια. Σήμερα συμπατριώτες μου όσο ποτέ άλλοτε πρέπει να κρατήσουμε τις παραδόσεις μας και να παλεύουμε για την ειρήνη στην χώρα μας. Καλή Σαρακοστή».

Μετά άνοιξε ο χορός με τα παιδιά, τους φίλους, τους καλεσμένους και το Διοικητικό Συμβούλιο. Άνοιξε ο χορός όταν ο τραγουδιστής Αντώνης Κυρίτσης, άρχισε τα τραγούδια της περιοχής μας, από το τραπέζι των καλεσμένων και περνώντας από κάθε τραπέζι με το ντέφι του Σπύρου και το κλαρίνο του Πέτρου Λούκα Χαλκιά. Νόμιζες ότι ήσουν στ' αλώνια ή στο προαύλιο της εκκλησίας μας.

Στο γλέντι αυτό που κράτησε μέχρι πρωίας κυκλοφόρησαν και λαχνοί με πλούσια δώρα της αδελφότητας φίλων και συγχωριανών. (Αυτά είναι τα έσοδα της αδελφότητας).

Οι χοροί ήταν άψογοι σε διπλή και τριπλή σειρά όπως ξέρουν οι Αμαραντιώτες να χορεύουν, σεβόμενοι την παράδοση.

Άντε χωριανοί και του χρόνου πάλι όλοι μαζί να γιορτάσουμε τις αποκριές και συγχωριανέ που δεν ήρθες φαντάζομαι να ήσουν νοερά μαζί μας αυτό το βράδυ, όπως και εμείς.

Σκέψου το χρέος σου ποιο είναι. Μία φορά το χρόνο τίμησε και ΣΥ το χωριό σου.

**Καλή Σαρακοστή
Νίκη Σωτ. Γκουντουβά**

Σημειώσεις του «περιοδικού»

1. Η απουσία ορισμένων από τους επιτυχώντες, λύπησε και σκίασε την εκδήλωση, η αγωνία της διοργανώσεως, το τρέξιμο, η ψυχική και οικονομική φθορά δε λείφθηκε υπ' όψιν; Δεν συγκίνησε τους απώντες; Δεν αισθάνθηκαν την ανάγκη να μοιραστούν τη χαρά της επιτυχίας, με την ευρύτερη οικογένεια αυτής της «Αδελφότητος»;

Η τιμητική πλακέτα είναι ακριβώς ότι η ζεστή αγκαλιά των συγγενών, ότι το γλυκό και τρυφερό φιλί των γονιών, είναι ένα μέρος «χαλύβδινου εξοπλισμού» στη δύσκολη επαγγελματική μα κυρίως πνευματική πορεία, γιατί αυτή η επιτυχία είναι η αρχή μιας σκληρής πολύχρονης δοκιμασίας και αυτά τα εφόδια είναι απαραίτητα. Η αδελφότητα νοιάζεται έμπρακτα γιατί είναι τα βλαστάρια της, η συνέχειά της... Δεν τολμώ να πιστέψω ότι ο λόγος της απουσίας ήταν η αδιαφορία ή η περιφρόνηση, **αλλά αντικειμενικές πραγματικά δυσκολίες.**

2. Η ταυτόχρονη πραγματοποίηση των εκδηλώσεων στο χωριό και στην Αθήνα είχε αποτέλεσμα την μικρότερη προσέλευση ατόμων. Χρειάζεται καλύτερη συνεργασία. Και πάλι παρατηρήθηκε η απουσία προηγούμενων συμβουλίων και κάποιων άλλων που επιμόνως αρνούνται την συμμετοχή τους. Καλό θα ήταν να επικοινωνήσουν οι φορείς να γνωρίζουμε και μεις την αιτία. Αν είναι κάποιοι σοβαροί λόγοι ή κάποιες διαφορές, με την αποχή δε λύνονται, αντίθετα επιδεινώνονται. Η παρουσία μας έχει και σκοπό και τη διόρθωση των ίσως κάποιων κακώς κείμενων.... Εκτός αν παρασηκώσανε τη μύτη... οπότε καλά βρίσκονται στο περιθώριο.

Τζιουτζιουνίδια 2001

.. τζιου, τζιου, τζιου κάνουν τα κέδρα όταν καίγονται...

Έτσι έκαναν και φέτος...

Για δεύτερη συνεχή χρονιά ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας αναβίωσε το αποκριάτικο έθιμο του καψίματος των κέδρων την τελευταία Κυριακή της αποκριάς (τυρινής).

Τριάντα περίπου χρόνια είχαν να καούν κέδρα (τζιουτζιουνίδια) στο χωριό μας. Πέρις 12-13 Μαρτίου 2000 ο Π. Σύλλογος αναβίωσε για πρώτη φορά το έθιμο αυτό και φέτος το επανέλαβε με επιτυχία.

Πολλοί χωριανοί από την Αθήνα με την οργάνωση του Π.Σ. αλλά και χωριανοί από άλλα μέρη της Ελλάδας ήρθαν το Σάββατο 24-2-2001 στο χωριό.

Μετά το γιόμα (μεσημέρι) της ίδιας μέρας κόψαμε κέδρα από του Πούλιου και τα μάσαμε (συγκεντρώσαμε) στην παλιά πλατεία του Σχολείου πάνω από την εκκλησία.

Παλαιότερα, όταν ήμασταν παιδιά, κάθε μαχαλάς έκοβε χωριστά τα δικά του κέδρα και τα έκαιγε στο μαχαλά του.

Ο Τσιεραπάτης τα έκοβε από την Παναγία του Καίσαρη, το Πουρνάρι και από τη Μάρκου Ράχη (νεκροταφείο) και τα έκαιγε στις Μανοβιάς (καλύβα του Μάκκα).

Ο Γκουβράτης από το ριζό, του Πούλιου και από τη Μπάμπα και τα έκαιγε μπροστά στην εκκλησία.

Ο Κάτω-Μαχαλάς από τα πάνω και κάτω Αμπέλια από τη σουρβιά (κάτω από το σπίτι του Ντραγάτη) και τα έκαιγε στον Αη-Δημήτρη.

Την Κυριακή 25-2-2001, μετά την εκκλησία έγινε μεσημεριανό τραπέζι στον ξενώνα του χωριού. Τα φαγητά πρόσφερε ο Κώστας Δ. Παναγιωτίδης, το κρασί ο Χρήστος Ν. Κούκης και την οργάνωση ανέλαβε ο Π. Σύλλογος. Τα παιδιά χόρεψαν ντυμένα Γκάτσαροι (Καρνάβαλοι) όπως παλιά, με τοπικά ρούχα, αλλά χωρίς προσωπίδια. Τα προσωπίδια εκείνα τα χρόνια τα φτιάχναμε μόνοι μας από χαρτιά και από υφάσματα.

Στο τέλος παίχτηκε και ο Χάσκαρης. Το αυγό άρπαξε την πρώτη φορά ο Τάκης ο Μάκκας και τη δεύτερη ο Γιάννης ο Γεράσης.

Όταν σκοτείνιασε (στο μούργκημα) κάψαμε τα κέδρα ρίχνοντας το ένα μετά το άλλο στη φωτιά.

Στον αγώνα για τη συνέχιση του εθίμου. Ο Παναγ. Σ. Κούκης προσφέρει όλες του τις δυνάμεις, έτσι σίγουρα η παράδοση θα έχει τη θέση που της ανήκει στο μέλλον.

Ο κ. Σταύρος Κούκης
μεταφέρει κέδρο
από του «Μάρκου
τη ράχη» ετοιμάζεται
για τα
«τζιουτζιουνίδια»

...τζιου τζιου έκαναν τα κέδρα όταν καίγονταν... γι' αυτό και πήραν το όνομα τζιουτζιουνίδια. Γύρω-γύρω πετάγονταν σκληθρες δημιουργώντας χαρούμενη ατμόσφαιρα.

Στον Άδη θα κατέβω και στον Παράδεισο... ακούγονταν το αποκριάτικο τραγούδι από τους παρευρισκόμενους.

Όταν κάηκε και το τελευταίο κέδρο τραγουδήσαμε για τελευταία φορά, σβήσαμε τη φωτιά και πήγαμε στα σπίτια για σχώριες (συγχώριες), για να συγχωρεθεί ό,τι κακό είπαμε ή κάναμε μεταξύ μας.

Τα τζιουτζιουνίδια έχουν αρχίσει.
Με κέφι με πίστη για την επιτυχία τους.
Δικαίνεται ο κ. Σωτ. Ντάψης,
ο κ. Φ. Στέρτσος και ο κ. Σ. Κούκης.

Ο σύλλογος την Καθαρή Δευτέρα πρόσφερε λαγάνες και νηστίσιμα σ' όσους επέστρεψαν με το πούλμαν στην Αθήνα.

Ελπίζουμε τα τζιουτζιουνίδια να συνεχιστούν και τα επόμενα χρόνια.

Ακολουθούν σελίδα 25:

1. ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ:

Στον Άδη θα κατέβω...

2. ΤΖΙΟΥΤΖΙΟΥΝΙΔΙΑ:

Κέδρα που καίγονται

3. ΧΑΣΚΑΡΗΣ: Αυγό κρεμασμένο με ράμα από ρόκα

4. ΠΡΟΣΩΠΙΔΙΑ: Μάσκες

5. ΓΚΑΤΣΑΡΟΙ: Μασκαράδες

Καρναβάλι (Γκάτσαροι) 2001, στο χωριό. Αναμνηστική φωτογραφία.

3-3-2001

ΚΟΥΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ευθυμία δημιούργησε ο κ. Χρήστος Μακόπουλος και ο κ. Σωτήρης Ντάψης όταν έπαιξαν το Χάσκαρη. Ο Σωτήρης ανέβαλε το ταξίδι του στη Γερμανία προκειμένου να ζήσει αυτές τις στιγμές.

Μετά τα φαγητά το κέφι στο αποκορύφωμα. Η κυρία και ο κύριος Βράνιστας σέρνουν το χορό, με τον κ. Γ. Γκουγκαρά την κ. Ντίνα Τσάτση Γκουγκαρά και τον κ. Π. Κασιόλα.

Σημείωση «περιοδικού»

Οι εκδηλώσεις και οι μετακινήσεις για τα έθιμα αφορούν όλους τους χωριανούς. Υπάρχουν κάποια άτομα και οικογένειες που η παρουσία τους προς τιμήν τους, είναι συνεχής.

Και ευτυχώς για τους φορείς, γιατί έτσι γίνονται πιο λειτουργικοί πιο αποτελεσματικοί αλλά και οι εκδηλώσεις **χάριν αυτών** στέφονται από επιτυχία.

Οι ψίθυροι και τα σχόλια που δειλά-δειλά κακόβουλοι αιωρούν, δεν τους αγγίζουν.

Και θα γίνεται πιο έντονη η παρουσία των σχολιαζομένων και θα τους τιμά, όσο η απουσία των σχολιαστών θα είναι συνεχής και αδικαιολόγητη...

Και η ντροπή ασφαλώς βαραίνει τους δεύτερους.

Ο κ. Κώστας Παναγιωτίδης, παίζει το «Χάσκαρη». Πολύτιμη η συμβολή του όχι μόνο στην εξέλιξη του εθίμου αλλά και σε όλη τη διοργάνωση, τα φαγητά του Κυριακάτικου τραπεζιού ήταν δική του προσφορά. Έμπρακτη η αγάπη του στους χωριανούς και στην παράδοση.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ¹

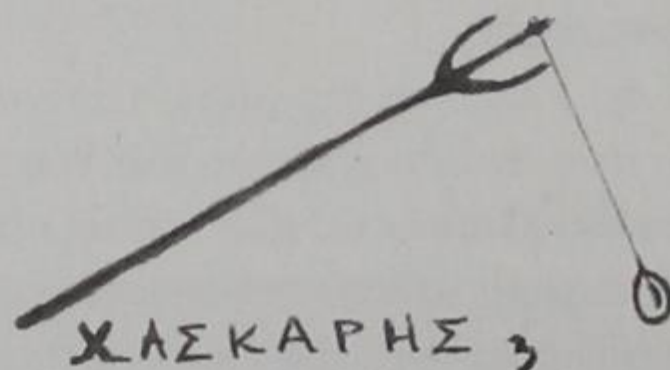
Στον Άδη θα κατέβω (τρεις)
Και στον παράδεισο (δισ)

Το χάρο να νταμώσω (τρεις)
Δυο λόγια να του ειπώ(δισ)

ΤΖΙΟΥ ΤΖΙΟΥ ΝΙΔΙΑ 2

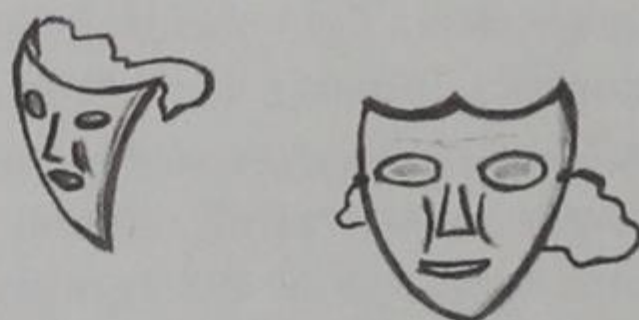
Χάρε για χάρισε μου (τρεις)
Σαΐτες κοφτερές (δισ)

ΧΑΣΚΑΡΗΣ 3

Να πάω να σαΐτέψω (τρεις)
Δυο τρεις μελαχρινές(δισ)

Που'χουν στα χείλη βάμμα (τρεις)
Στο μάγουλο ελιά (δισ)

ΠΡΟΣΟΠΙΔΙΑ 4

Κι ανάμεσα στα στήθια (τρεις)
Χρυσή πορτοκαλιά (δισ)

Κάνει τα πορτοκάλια (τρεις)
Και δεν μυρίζουνε (δισ)

ΓΚΑΤΣΑΡΕΟΙ 5

Κάνει τα παλικάρια (τρεις)
Και τριγυρίζουνε(δισ)

Κούκης Σταύρος

Απαντητική επιστολή του κ. Αγαθ. Πολίτη

Ζωγράφου 20-12-2000

Φίλε, Παναγιώτη,

Το 4ο τεύχος του «Αμάραντου» έφθασε λίγο πριν από τα Χριστούγεννα εμπλουτισμένο με περισσότερη ύλη και φωτογραφικό υλικό όχι λίγο. Περισσότερες από 10 σελίδες αναφέρονται στην προσπάθειά μου για την ανίχνευση των ριζών του χωριού μας (όχι και τόσο εύκολη υπόθεση) όπως τονίζω άλλωστε στην αρχή.

Και ενώ αρτιοτι τονίζω ότι η άποψή μου είναι μια πιθανή εξήγηση (πέραν των ιστορικών πληροφοριών για τις οποίες φέρνω την ευθύνη) στο τέλος πάλι τονίζω, ότι δεν διεκδικώ το αλάθητο. Και ακόμα προσθέτω ότι μια νέα έρευνα, πιο πλούσια και σε βάθος, θα φωτίσει περισσότερο και για σένα τουλάχιστον έχω πει, ότι θέματα σαν αυτά σου είναι προσφιλή και το υλικό που έχεις συγκεντρώσει, συνεπικορούμενο με άλλα στοιχεία που στην πορεία «ανακαλύπτεις» θα σε οδηγήσουν στην έκδοση μιας πληρέστερης μελέτης, χρήσιμης για το χωριό μας.

Το έναυσμα έκαμα εγώ, γιατί είχα ετοιμάσει το υλικό του προγραμματισμού που είχαμε από κοινού και με τον Αχιλλέα αποφασίσει και έβλεπα ότι η αναβολή οδηγούσε στη ματαίωση.

Άλλωστε το κεφ. για τις ρίζες του χωριού είχες αναλάβει εσύ και δικαίως, γιατί συμπεραίνω πως πολύν χρόνο δαπάνησες για τη θεμελίωση (ιδίως γλωσσική ετυμολογική) των απόψεών σου. Και τούτο είναι προς έπαινον. Το δικό μου «τόλμημα» το συγκροτούν μερικές σελίδες λαογραφικού περιεχομένου και κάποια πεζά, που διαβάστηκαν φρονώ με ευχαρίστηση. Τα χειρόγρατά μου αντιγράφησαν με δυσκολία στον εκτυπωτή από μένα (αρχάριο στη χρήση του) και γι' αυτό υπάρχουν πολλά λάθη. Μερικά απ' αυτά επεσήμανες στο περιοδικό σου. Γνωστός μου και φίλος οικογενειακός που έχει κατάστημα φωτοτυπικό Σόλωνος και Ιπποκράτους ο κ. Μιχόπουλος, εραστής και αυτός ανάλογων δραστηριοτήτων μου ενσωμάτωσε αυτές τις σελίδες σε λίγα εγχειρίδια, που έφερα στο χωριό και επιλεκτικά πράγματι, με την καλή σημασία του όρου, έδωσα σε λίγους αρχής γενομένης από σένα, αν και θα ήθελα να το δώσω σ' όλους τους χωριανούς. Ήδη, επειδή μου ζητήθηκε από πολλούς, σκέπτομαι να βγάλω μερικά αντίτυπα ακόμα.

Το άρθρο σου αν το θεωρήσω κριτική είναι πλούσιο και χρήσιμο, ιδίως στα ετυμολογικά και μου άρεσε ιδιαίτερα η ερμηνεία η γλωσσική για τη Ραμνίτσα το Μπόγκοβο και το Ίλλιορας.

Λέγει ο Διονύσης ο Θράξ.

«Αρχή επιστήμης ονομάτων επίσκεψις»

Για το Ίσβορος, φίλε Παναγιώτη, προτιμώ την προέλευση «αντλώ νερό» από το αντλώ πληροφορίες.

Για το Γκουβράτης, βλέπεις εσκεμμένο τον αναγραμματισμό σε Γκουρβάτη. Είναι λάθος μου. Δεν το είχα δει ποτέ γραμμένο, αν και το άνθρωπος των υπόγειων διόδων, όπως εξηγείς δεν μου αρέσει. Αλλά «στώμεν ευλαβώς» στην παράδοση και όχι τι αρέσει ή δεν αρέσει. Στην επανέκδοση θα διορθωθεί όπως και το Μπόγκοβο και η Ραμνίτσα. (Η φαινομενική προφορά με παρέσυραν-αλλά τα φαινόμενα απατούν). Η θεωρία του Φαλμεράγερ «περί Πανσλαβισμού των Ελλήνων» «Ούτε ρανίς αίμα-

τος δεν ρέει στη φλέβα των σημερινών Ελλήνων», είχε πει ο ανιστόρητος και ημιμαθής ανετράπη από ιστορικούς κύρους (Παπαρηγόπουλος κ.λ.π.). Και εγώ αναφέρω στο βιβλίο ότι η ύπαρξη κάποιων σλαβικών λέξεων έγινε από τις μετακινήσεις ανθρώπων (και άλλους λόγους) και παρέμειναν στον τόπο μας και άλλες λέξεις Τουρκικές-λατινικές κ.λ.π.). Και Παναγιώτη μου τα περί «σλαβολαγνείας» καλλίτερα να «κοσμούσαν» σελίδες άλλων περιοδικών όχι του δικού σου και των πεποιθήσεών σου που αναφέρεις άλλωστε και στο πρώτο τεύχος.

Σε ότι αφορά την ομοιογένεια του πληθυσμού μιλώ για ομοιογένεια μετά την συγκρότησή του σε κοινότητα (πότε;) ενώ ο ανομοιογενής πληθυσμός αναφέρεται στα χρόνια της συγκρότησής του.

Κριτικές για το βιβλίο μου προφορικές και γραπτές (λίγες) μου έγιναν και ίσως θεωρηθεί εγωιστικό αν πω ότι είναι θετικές μερικές για τα διηγήματά μου, ιδιαίτερα μέχρι ενθουσιασμού.

Εσύ δε βρήκες κανένα θετικό, παρά μόνο αρνητικά. Ας είναι. Εγώ πάντως και πριν και μετά την κριτική σου, μένω ο ίδιος, φιλικός και με αυτά τα φιλικά αισθήματα τελειώνω την επιστολή μου... (ακολουθούν ευχές).

«ΑΝΤΑΠΙΝΤΗΣΗ»

Αγαπητέ κ. Πολίτη,

Χαίρομαι που λάβατε και το 4ο τεύχος του περιοδικού όπως τα προηγούμενα. Το συγκεκριμένο τεύχος, έχει ακριβώς τις ίδιες σελίδες και τις ίδιες φωτογραφίες με το προηγούμενο, αν αυτό σημαίνει κάτι για σας, αφού το επισημάνετε. Το αλάθητο δεν το διεκδικεί κανείς. Προσπαθούμε όμως να το τεκμηριώσουμε να το προσεγγίσουμε επιστημονικά, αλλιώς είναι πρόχειρο, αφθαίρετο και δεν μπορούμε να ζητάμε επιείκεια όταν επισήμως δημοσιοποιούμε τις απόψεις μας. Οφείλουμε εκ των προτέρων νάχουμε «κοσκινίσει» αυτό που σερβίρουμε προς υιοθέτηση εμπέδωση και διαιώνιση. Και γω προσωπικά δεν θα είμαι ποτέ επιεικής σε κανέναν που δημοσιοποιεί οτιδήποτε αβασάνιστα ατεκμηρίωτα. Εάν δείχνουμε επιείκεια σε ανθρώπους των γραμμάτων τότε θα πρέπει εντελώς αδοκίμαστα να δεχόμαστε τις απόψεις και τεκμηριώσεις των άλλων. Ήτοι Κάμενικ=Καμπενίκος από το καημένο Νίκο ή Ραμνίτσα από το Μπέρν Ράμο κ.λ.π., κ.λ.π....

Πως να προοδεύσει η έρευνα έτσι; Όταν δεν είμαστε έτοιμοι, σίγουροι για κάτι, προς τι η εγρήγορση και η δημοσίευσή του; Και θέλω ειλικρινά να πιστέψετε ότι είμαι πολύ περισσότερο αυστηρός με τον ίδιο μου τον εαυτό...

-Επιμένετε στο «ένανσμα» και στο βιβλίο σας και στην επιστολή σας, δεν αντιλαμβάνομαι προς τι. Μάλλον δεν είστε καλά πληροφορημένος. Η έρευνά μου και η μελέτη μου, έχει προ πολλού ολοκληρωθεί. Όταν σε σας έγινε νύξη όπως και σε άλλους τους οποίους αγνοείται, αφού ποτέ δεν τους αναφέρατε, εκτός του κ. Αχ. Ζακόπουλου, -αλλά δεν έχει σημασία-η μελέτη ήταν ήδη έτοιμη. Απλώς επεδίωξα τη γενικότερη συμμετοχή και συνεργασία για να γίνει πιο αποδεκτή συναισθηματικά και να δημιουργηθεί ένα κλίμα ερευνητικό και προς τις νεότερες γενιές. Να δημιουργηθεί ζύμωση και έντονη δραστηριότητα. Εδώ και επτά χρόνια είχα τη δυνατότητα να εκδόσω τα αποτελέσματα της έρευνας και αυτό το γνωρίζουν πολλοί, οι οποίοι

και το ζητούσαν. Στο διάστημα τεσσάρων χρόνων, συναντηθήκαμε μαζί δύο φορές για την υποτιθέμενη συνεργασία. Αναβολή και μετάθεση και ρόλος για έναν, για μένα, αυτός του αχθοφόρου. Ανεβοκατέβαζα Αθήνα χωριό το συλλεχθέν υλικό «μου» για την από κοινού επεξεργασία, χωρίς ποτέ να γίνεται, αφού ποτέ δεν βρεθήκαμε. Και βεβαίως δεν φταίει η συλλογική προσπάθεια, η ανύπαρκτη, που επικαλείσθαι και στην ομιλία σας στην «Αδελφότητα» γιατί και σ' όλα τα συλλογικά οι Αμαραντιώτες έχουν επιτύχει, όταν ο σκοπός ασφαλώς είναι ανιδιοτελής. **Από τους παλαιότατους προγόνους μας που ξεσηκώνονταν κι έδιωχναν τους εχθρούς, από την προσφορά του «Κοινοτικού Συμβουλίου», την αλληλοβοήθεια των κατοίκων στις εκάστοτε ανάγκες, την επιτυχία της πολύχρονης δραστηριότητας των ξενιτεμένων της «Αδελφότητας» και τα τελευταία χρόνια τον πολύτιμο και αξιόλογο στο μέτρο του δυνατού το νέο φορέα μας επί των Πολιτιστικών τον «Πολιτιστικό Σύλλογο» που λοιπόν συλλογικά αποτύχαμε οι Αμαραντιώτες; Στον Υλοτομικό Συνεταιρισμό και στην εταιρία Λαϊκής βάσης. Και στις δύο περιπτώσεις υπάρχει ιδιοτέλεια. Αν θέλετε σας το αναλύω...**

Σκοπός δικός μου ήταν ακριβώς η συλλογική προσπάθεια όπως προανέφερα και όπως τελικά έκανα εκδίδοντας το περιοδικό για συλλογικότερη προσπάθεια. Εάν δεν επεδίωκα αυτό, εξέδιδα την ήδη συλλεχθείσα από εμένα ύλη «περί του χωριού» και απέφευγα την ψυχολογική φθορά, του χρόνου και του χρήματος. Όσο για το δικό σας «Τόλμημα» (όπως εσείς χαρακτηρίζεται το βιβλίο σας) και τις αδυναμίες του, σας είχα πει τη γνώμη μου εκ των προτέρων για τις δυσκολίες που θ' αντιμετώπιζατε, σας είχα προτείνει να το δημοσιεύσουμε στο περιοδικό σε συνέχειες. Δεν δεχθήκατε. Αυτό, θα είχε αποτέλεσμα την αποφυγή των λαθών, μα κυρίως θα γινόταν αποδέκτης του κάθε Αμαραντιώτη. Γιατί στο κάτω-κάτω είναι και ο μόνος που έχει δικαίωμα στην ενημέρωση σε θέματα που άμεσα τον αφορούν.

- Την πραγματική έννοια του «επιλεκτικού» εσείς την γνωρίζετε, εγώ απλώς την επεσήμανα, γιατί έγινα και δέκτης παραπόνων.

- Για το Ίσβορος δεν το «προσέξατε» και πάλι!!! Εγώ δεν τάχθηκα υπέρ του «αντλώ νερό» ή του «αντλώ πληροφορίες» γράφω ότι έτσι επεκράτησε στα «Σλαβικά» και επαναλαμβάνω ότι η λέξη είναι πρόσλαβική, βλ. 3ο τεύχος Σανσκριτική και Σικελία... Σε μας δεν αποδεικνύεται ως υδρωνύμιο, αλλά με την πρωτογενή του μορφή, στην επεξεργασία μετάλλου. Εάν επιμένετε στη διαφωνία σας παρακαλώ παραθέστε τα στοιχεία σας. **Μην προχειρολογούμε.**

- Όσον αφορά το λάθος Γκουβράτη και την επιμονή σας στα «Σλαβικά», είχα εκφράσει τις αντιρρήσεις μου πριν τα δημοσιεύσετε, ουδέποτε όμως τις λάβατε υπόψιν σας. Μου δίνετε μάλιστα την εντύπωση, ότι ούτε καν με ακούγατε...

- Τουρκικές και Λατινικές δεν χαρακτηρίσατε καμία λέξη, παρά με τον γενικό τίτλο ξένες...

- Ένας πληθυσμός ποτέ δεν ομογενοποιείται, όταν τα στοιχεία που αποτελείται, δεν είναι όμοια, δεν εμπεριέχουν τη συνθετική ύλη. Έτσι λέει η παγκόσμια εμπειρία, η ιστορία, η επιστήμη...

- Στην κοπή της πίτας, κυκλοφορήσατε το τρίτο στη σειρά διορθωμένο βιβλίο. Δεν μου κάνατε την τιμή να είμαι αποδέκτης του... προφανώς εκλάβατε ως εχθρική την

τοποθέτησή μου. Λυπάμαι βαθύτατα. Η διαφορετική άποψη και η λαμβανόμενη ως κριτική, δεν έχει να κάνει με το άτομό σας το οποίο σέβομαι και εκτιμώ αλλά με το σωστό ή λάθος των γραφομένων από τα οποία θα πρέπει να αποσυνδέσουμε τον ψυχισμό μας. Εάν συνεχίσετε να το περιορίζετε σε προσωπικό επίπεδο, -θέλω να πιστεύω όχι με ενσυνείδητη πρόθεση- τότε δεν θα ασχοληθώ με τα γραφόμενά σας, ή δεν έχετε παρά να το ζητήσετε. Το ότι ανέφερα μόνο αρνητικά έχετε δίκιο, αλλά δεν παραποίησα τα κείμενα, εσείς τα γράψατε... Δεν προσέξατε όμως ότι η αναφορά μου περιοριζόταν στο τμήμα εκείνο του βιβλίου της «ιστορικής προσέγγισης» και ήδη είχα αφιερώσει 14 σελ. και όχι σε ολόκληρο που θα κάλυπτε όλο το περιοδικό. Σας «διαφεύγει» επίσης ότι είχα αναφερθεί θετικά σε κείμενά σας στο 2ο τεύχος σελ. 18... Εξ' άλλου τα υπόλοιπα θέματα δεν επιδέχονται κριτική, αφού είναι ενθυμίσες και βιώματα προσωπικά και η οπτική γωνία των θεμάτων είναι δική σας, και αφορά κάθε Αμαραντιώτη, τι μπορεί να αντλήσει, για να θυμηθεί ο παλαιός και να μάθει ο νέος, π.χ. από τον Κερατζί, ποιά η σχέση του με το χωριό μας; και από το ποιήμα ο Κολιός τι σχέση έχει αυτός και ο Γκοτζιούλας που τόγραψε; Τα άλλα κείμενά σας τα είχατε δημοσιεύσει προ πολλού στο περιοδικό «Κόνιτσα»...

Επειδή το βιβλίο το διορθώσατε τρεις φορές, εγώ έχω υπ' όψιν μου τη μία έκδοση, την πρώτη. Καλό λοιπόν είναι να τις αριθμήσετε για να διευκολύνετε ο αναγνώστης, να γνωρίζει δηλ. ποια τελικά είναι αποδεκτά από σας, ποιά είναι η τελική άποψη...

- Δεν διαθέτω τις προϋποθέσεις για την ανάλυση των λογοτεχνικών σας κειμένων. Ωστόσο δεν μπορώ να μην παρατηρήσω την στέρηση αρχιτεκτονική δομή του λόγου, τη λιτότητα, το βαθύ συναισθηματισμό σας μιας ψυχικής αρχοντιάς, τη γλαφυρότητα και καλλιλογία, την άριστη τέχνη του λόγου...

Κάθε συγγραφική προσπάθεια είναι άξια συγχαρητηρίων και πολύ περισσότερο του τόπου μας, του πάμπτωχου και μίζερου από τέτοια. Καλή δύναμη στη συνέχειά σας... και ελπίζω ν' ακολουθήσουν κι άλλοι, ας αφυπνισθεί επιτέλους το αξιόλογο δυναμικό του χωριού μας.

Κοινωνικά

Γάμοι:

- Ο Αντώνιος Σουτόπουλος του Γεωργίου και η Ματίνα Κατωπόδη του Παναγιώτη ετέλεσαν το Μυστήριο του Γάμου, στις 26 Δεκ. του 2000 στην Αγία Αικατερίνη στο Ίλιον, (Λιόσια).

- Ο Γιώργος Σπηλιόπουλος και η Χριστίνα Κυρίτση του Θωμά, ήλθαν εις Γάμου Κοινωνία στον Άγιο Ανδρέα Πατησίων στις 30-12-2000 ώρα 7.

- Το Μυστήριο του Γάμου ετέλεσε και ο Δημήτριος Γεράσης του Θεοδώρου και η Βάσω Παρασκευά του Κων/νου στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Καισαριανής, στις 13 Ιαν. 2001 στις 6 μ.μ.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι με υγεία και καλούς απογόνους.

Πάντα νάχουν στο μυαλό και στην ψυχή και την Αμαραντιώτικη καταγωγή τους.

Κηδείες·

Ο Απόστολος Στέρτσος γεννήθηκε στις 12 Μαρτίου του 1927. Παντρεύτηκε την **Ελένη Παπαιωάννου** και απέκτησαν μαζί τρία παιδιά.

Το Γιάννη, το Λεωνίδα και την Ευτυχία. Η αναζήτηση της καλύτερης τύχης, τον οδήγησε στη Γερμανία. Έφυγε με τη συζυγό του, το μεγάλο στήριγμα και πιστό σύντροφο της ζωής του το 1964. Μετά ένα χρόνο πήραν μαζί και τα παιδιά. Δύσκολος και σκληρός ο αγώνας.

Είκοσι τρία χρόνια στην ξενιτιά. Γι' αυτά που του «πρόσφερε» μέσα από τις πιο αντίξοες συνθήκες η μαύρη και άπονη ξενιτιά τον φόρτωσε με την χρονοβόρα και ύπουλη ασθένεια του σακχάρου, θα τον ακολουθεί και θα τον ταλαιπωρεί με την πιο σκληρή της μορφή όλη του τη ζωή, ώσπου θα τον λυγίσει, στις 18-12-2000 στην Αθήνα.

Η σορός του μεταφέρθηκε στο λατρευτό του χωριό, τον Αμάραντο. Αναπολούμε το κενό που άφησε... Ένα παρελθόν με δημιουργία, αποτέλεσμα της αρετής και του μόχθου, αντιλαμβανόταν την αποστολή του όχι σαν απλή στα προσωπικά του οφέλη, αλλά κεντριζόταν από τη φιλοδοξία να υπηρετήσει ευρύτερα την κοινωνία μέσα στην οποία ζούσε, εκφραζόταν ευθαρσώς και αδιστάκτως.

Αρχοντική ευαίσθητη ψυχή, εφηβικό παράστημα, φιλότιμος άδολος και θερμός Αμαραντιώτης. Ήταν από τους πρώτους που με ενθάρρυνε και παρότρυνε για την έκδοση του περιοδικού. Δυσαναπλήρωτο κενό...

Αιωνία σου η Μνήμη... Θερμά συλληπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Απόστολος Στέρτσος

(Τελευταία στιγμή επί του τυπογραφείου).

Τα αποτελέσματα της απογραφής, της 18-3-2001 δεν ανακοινώθηκαν ακόμη. Από τη Στατιστική Υπηρεσία Ιωαννίνων με πληροφόρησαν ότι θα ανακοινωθούν επίσημα σ' ένα μήνα. Περισσότερα στο επόμενο τεύχος για την... κωμική, αδιάφορη, τραγική και επικίνδυνη απογραφή του χωριού μας.

Οι άνθρωποι του χωριού μας

Χορός κοριτσιών, απόκριες παλαιότερης εποχής (τέλος δεκαετίας 50 αρχές 60) με καπέλα και παραδοσιακές στολές οι περισσότερες, στ' αλώνια του Γιατρού (Ν. Σουτόπουλου, αυλή πετροσφωμένη).

Διακρίνονται (με κάθε επιφύλαξη) από αριστερά η Αλεξάνδρα Τσιάτση, Βικτώρια Δ. Ζιάκου, Ευαγγελία Παπαγιάννη, Μαριγούλα Ζακοπούλου, Αναστασία Παπαγιάννη, Έλλη Πανταζή, Καλιάνθη Τσιάτση, Φρειδερίκη Ζάμπου, Κική Πανταζή, Βικτωρία Θ. Ζιάκου, Φλωρίσα Ζιακοπούλου και Κατίνα Τσιάτση. (Τη φωτογραφία ευγενώς προσέφερε η κ. Κατίνα Τσιάτση-Παπαϊωάννου).

«ΠΑΣΧΑ ΤΟΥ 1926»

Ο Γεώργιος Νόκος στρατιώτης στη Θεσσαλονίκη.

«Καλό Πάσχα»

χωριανοί

και καλή αντάμωση...